

רע"א 372 / 97

כבוד המשנה לנשיא ש' לוין בפני:

המבקשים: רגב טובה ויצחק

נ ג ד

המשיבים: 1. שטרן דבורה וישעיהו
2. בית ינאי כפר שיתופי להתישבות חקלאית בע"מ

בקשת רשות ערעור על החלטת בית המשפט
המחוזי בתל-אביב מיום 19.12.96
בה.פ. 1083/96 שניתנה על ידי כבוד
השופטת שטרנברג-אליעז

בשם המבקשים: עו"ד איתמר הכהן

החלטה

1. בעלי הדין הם שכנים המחזיקים בחלקות סמוכות במושב בית ינאי (להלן - האגודה); סכסוך ביניהם שהיה תלוי ועומד בבית המשפט בקשר לקו הגבול בין החלקות הועבר בהסכמתם לבוררות. הוסכם כי הבורר ידון לפי הדין המהותי וינמק את פסק דינו. פסק הבורר ניתן ביום 27.2.96 ולפיו נתקבלה תביעתם של המשיבים נגד המבקשים. כתוצאה מכך נגרע חלק מהחלקה בה מחזיקים המבקשים. הבורר דחה את טענתם של המבקשים לפיה אין בסמכותו לדון בעניין מאחר ומדובר למעשה בעניין שבמקרקעין שאינו נתון לסמכותו של בורר. הוא קבע כי לאור הצהרתה של האגודה כי תכבד כל החלטה של הבורר, ובידיעתו את הנוהג הקיים, לא יערים מינהל מקרקעי ישראל, הוא בעל הקרקע, מכשולים למימושו של פסק הבוררות. עוד קבע הבורר שאין הוא רואה כל מניעה לכך שבעלי הדין יגיעו להסכם ביניהם לגבי סימון קו הגבול שבין הנחלות ולפיכך אין מניעה לפי סעיף 3 לחוק הבוררות, תשכ"ח1968- (להלן: "חוק הבוררות"), להכרעה בסכסוך בהליכי בוררות. הבורר דחה גם את טענתם של המבקשים לפיה חלה התיישנות על תביעתם של המשיבים, לפי סעיף 159(ב) לחוק המקרקעין, תשכ"ט1969- , מאחר ששוכנע כי המדובר במקרקעין מוסדרים והמבקשים לא טענו כל טענה של חזקה נוגדת שהיא תנאי לקיום הגנת

ההתיישנות. הוא קבע כי לעניין זה מספיקה העובדה כי החלקה שבמחלוקת נמצאת בתוך מקרקעין אשר עברו הסדר ואין חשיבות לעובדה שהחלוקה הפנימית של החלקות לא נרשמה בלשכת רישום המקרקעין.

2. המבקשים הגישו בקשה לבית המשפט המחוזי בתל-אביב-יפו לביטול פסק הבורר שבה העלו כמעט את כל עילות הביטול לפי סעיף 24 לחוק הבוררות, אך בקשתם נדחתה. השופטת המלומדת קבעה כי המבקשים מנועים מלסמוך על העילות לפיהן לא נכרת הסכם בוררות בר תוקף והבורר פעל ללא סמכות, מאחר והם ויתרו על טענות אלה בקבלם לאחר היסוסים ודחיות את הצעת בית המשפט להעברת הסכסוך לבוררות. לגבי העילה לפיה לא ניתנה למבקשים הזדמנות נאותה להבאת ראיות קבעה השופטת כי פרוטוקול הבוררות מלמד כי אין לטענתם זו בסיס. לגבי העילות לפיהן הבורר לא הכריע בעניינים שנמסרו להכרעתו ולא פסק על פי הדין קבעה השופטת כי אין להן על מה לסמוך שכן הבורר הכריע בעניינים שנמסרו להכרעתו ופסק על פי הדין. לגבי העילות לפיהן תוכנו של הפסק מנוגד לתקנת הציבור והבורר גילה משוא פנים כלפי המבקשים, קבעה השופטת שטענות אלה, שיש בהן כדי לפגוע במעמד הבורר אשר עשה מלאכתו נאמנה, מוטב היה אלמלא הועלו. היא קבעה כי הבורר נתן הזדמנות מלאה לכל אחד מהצדדים להביא ראיותיו ולהשמיע טענותיו ולמרות התוצאה הדוחה את טענות המבקשים לא השית עליהם את הוצאות המשיבים. לגבי טענת ההתיישנות שהעלו המבקשים קבעה השופטת כי אין היא מקבלת את טענתם המבוססת על הנחה כי אין המדובר במקרקעין מוסדרים מאחר והמקרקעין הוסדרו כפי שעולה מהנסח שהוגש לבורר.

3. בבקשת הרשות הערעור לערער שלפני טוענים המבקשים כי בורר אינו מוסמך לתת פסק חפצא בענייני מקרקעין. עוד הם טוענים כי הבורר לא דן כלל בטענת ההגנה הראשית שלהם והיא טענת הרשיון לפיה הם מחזיקים במקרקעין ברשות מפורשת של המושב שלא בוטלה. לטענתם גם בית המשפט המחוזי בהחלטתו לא דן בטענת הרשיון ולא התייחס לכך שגם הבורר לא דן בטענתם זו. הם טוענים עוד כי הבורר היה חז צדדי בצורה בולטת לטובת המשיבים באופן הפוסל את הפסק שנתן. הוא התעלם מהראיות שתמכו בהגנתם ומטענותיהם. בין השאר התעלם הבורר מטענתם לחזקה נוגדת על אף שהועלתה במפורש בכתב ההגנה שלהם. מידת הטעות של הבורר בישמו את הדין המהותי חרגה לטענתם מהמידה הסבירה והמותרת. בנסיבות האמורות התוצאה על פיה המבקשים צריכים לפנות את הקרקע שהחזיקו שנים רבות ברציפות הינה בלתי מתקבלת על הדעת ותוכנו של הפסק מנוגד לתקנת הציבור. לפיכך מתקיימות לטענתם עילות לביטול פסק הבורר.

4. לאחר שעיינתי בחומר המנוחה לפני נחה דעתי כי דין הבקשה להידחות. כפי שנפסק ברע"א 113/87 פ"ד מה(5) 511, מגמתו הברורה של חוק הבוררות היא לעודד העברת סכסוכים לבוררות תוך מסירת ההכרעה הסופית בסכסוך לבורר. נפסק שהעילות לביטול פסק הבוררות שבחוק צמצמו את אפשרויות הביטול שהיו קיימות קודם חקיקתו וגם עילות אלה פורשו על דרך הצמצום ובצורה דווקנית ביותר כשהנטייה הברורה היא להימנע ככל האפשר מהתערבות בפסק הבוררות.

עיקרון של העילות לביטול הוא בדיקת תקינותו של הליך הבוררות במסגרת המוסכם בין הצדדים ואין הן מיועדות לבחינתו של תוכן הפסק (פרט לחריג אחד הנוגע לפסק הנוגד את תקנת הציבור).

באשר לתוכן הפסק, בעניין זה סמכו הצדדים על הבורר שידע לבור דרכו ולהגיע לתוצאה ההולמת. לפיכך טעויות בפירוש הדין וביישומו מצד בורר, שהותנה לגביו בהסכם הבוררות שיפסוק בהתאם לדין, אין בהן כדי להוות עילה לביטול פסק הבוררות.

5. במקרה דנן כוונת טענות המבקשים לתקיפת תכנו של הפסק. היה זה בשיקול דעתו של הבורר לבור את הטענות הרלבנטיות שאליהן יתייחס. אפילו אם תמצי לומר שהבורר טעה בפירוש הדין או בישומו על העובדות (ואיני קובע כך) לא קמה בידי המבקשים עילה לביטול פסק הבוררות. מכה סעיף 3 לחוק הבוררות היה הבורר מוסמך לדון גם בשאלה היכן יעבור קו הגבול בין החלקות, השווה: רע"א 340/94 (לא פורסם). כאמור בהחלטתו של בית המשפט המחוזי, עשה הבורר מלאכתו נאמנה. הוא שמע עדים, בחן מפות, עיין בסיכומים בכתב מפורטים והוציא פסק בורות מלא ומנומק, שאין כל עילה להתערב בו.

הבקשה נדחית, ללא צורך לבקש עליה תשובה.

ניתנה היום, כ"ח באדר א' תשנ"ז (7.3.97).

המשנה לנשיא

העתק מתאים למקור
שמריהו כהן - מזכיר ראשי
שב/ B01.97003720